

El gran nombre de representants en domini alemany, i francès del domini d'Oil, ajuntant-se amb el fet que els màxims toponimistes (Schnetz, Marchot, i els altres belgues i renans) treballaven sobretot en aquell terreny, per una part conduïa a pensar en algun origen germànic; i per l'altra a allunyar-ho a fons dels nostres dominis; però s'ha anat veient que en rengles més esparsos se n'anaven trobant més cap al Sud o el Mediterrani. S'observava en tot cas, que si en part acabava per designar llocs poblats, es trobaven tots ells vora un riu, o curs d'aigua. I que, per tant, a aquests NLL s'hi havien estès des d'un hidrònim.

Jo crec que avui, després de tanta polèmica, ja cal rebutjar el germanisme; junt amb la naixença mera-ment toponímica, puix que el mot es troba ben representat com a apellatiu, en bàltic i en indoirani: scr. *aps* f. (declinat, segons l'arcaic tipus ieur. *apes/apm*), avè. *afš* 'aigua', pruss. ant. *ape* 'riu', *apus* 'deu, font' (i també pruss. *api-sorx* nom d'un ocell aquàtic).

Si hi ajuntem altres noms fluvials, com alguns més germanitzats (ARNAPIA > *Ernft*), i NLL no-composos, com els pelàgics o tracis 'Amla', "Απος, tenim una àrea molt vasta: des de l'indoirani, pel bàltic, l'illiro-traci, fins al sorotàptic renà i pre-gàllo-bèlgic. I encara se n'hi podran afegir força més de meridionals.

Un que recorda molt la forma del nostre *Gàrrep*: GARNAPIA o GARNAPIO-, recollit en fonts antigues per Holder (I, col. 1984), d'on *La Garnache*, a la Vendée (que avui és mun. de 300 hab., a 40 k. de Nantes, i altres tants SO. de la desembocadura del Loire): pròpiament seria nom de l'afl. esq. (que neix allí) del riu Fallaron de Machecoul; tal com, p. ex., el brabançó *Guenappe* prengué nom d'un afl. del riu Dyle.

És clar que aquesta vasta extensió descarta l'origen germànic que treballosament construïen o acceptaven Schnetz, Marchot i fins (en els seus primers treballs) Weisgerber; ¹ en favor d'un origen indoeuropeu pre-cèltic i pre-germànic; o sigui, en concret, el que entenem ara per sorotàptic (alias *urillyrisch*, *Urnenfelder-sprache* o *veneto-illiri*); com ja suggerí Kaspers i ha demostrat Pokorny. Fins i tot si hom dubta de la unió solidària, que es dibuixa i que se sol explicar per factors morfològics amb les variants, en la consonant (AB-) o en la vocal (-UP, -IP); perquè llavors s'ampliaria més, incloent-hi el tipus ABON (veg. supra a l'art. *Ebo*), irl. ant. *ab*, *aban*, a-al. ant. *-affe*, ll. *ab-nis* > *amnis*; d'altra banda lit. i letó *upe* 'riu, aigua', gr. *Στυ-όπη*, vèdic *nīpa*, *anūpa*.

Del conjunt resulta un tipus hidrònim que s'estenia per tota la part Nord de l'indoeuropeu, des del Bàltic i les estepes, fins al Canal i fins al Mar Tirrè (altres, més receptius a innovacions recents, diran que fins l'asiàtic: hit. *hāp*-); no tan clarament a la zona pròpiament cèltica i hispànica, però com que ja està provat que la seva densitat es va esclarissant en direcció SO., sense fer salts o minvants de caràcter bruscat, ja hi ha fonament per admetre que alguna avançadeta escadussera arribés fins al nostre Nordset.

Fem, doncs, la hipòtesi que en l'hidrònim *Gàrrep* tenim un cas extrem dels hidrònims en -AP- desinenciats -APA, o -APIA; per tant lògicament també -API en seria variant desinencial. Sembla que és l'única esperança de trobar una etimologia de *Gàrrep*, postulant-li un tal ètimon *GÁR(R)API, que almenys no ensopega en cap dificultat fonètica, i s'adapta perfectament a la naturalesa fluvial de l'accident, i al doble conjunt: 1) dels hidrònims de la terra gironesa, i 2) d'un vast territori europeu.

Per al radical tindriem tot un ventall de parònims en GAR- d'índole fluvial, o pre-romana, del SO. europeu. GARNAPIA > *Garnache*, GARUMNA > *Garona* (amb tota la caterva de duplicats o parònims que hi he aplegat en l'art.); i els elements celtoïdes, com *Garo-marus*, *Oxogarus* etc. que li assenyalen Horst Schmidt, *ZCPHil.* xxvi, 210, 254 i Holder, s. v. *Ger*, junt amb els mots indoiranis i bàltics tipus *gara* 'gola', 'avenc aquós'.

Tot això ens dona base per GARAPI més que GARR-; però no perdem de vista la gran facilitat del canvi de GAR- en *garr*-, sigui per una geminació intensiva en la base pre-romana, sigui per fets de contaminació romànica: en el cas present, l'imperi inevitable del mot viu *esgarrapar/garrap*-, *garrapata*, cast. *garra* 'grapa', cat. *esgarrar*, *grenxa* (*crenxa*)/*garranxa*, *qarab/garrafa*, *garoc/garro*t etc. No oblidant els fets semblants que afecten *car-/carr*-, *ser-/serr*-. *parròquia*, *carròs*, *cerrar* etc.

Com ja he reconegut, no és pas segur que la variant *Garbi* que vaig eliminar fos inexistent; si fos real podria haver coexistit aquí, junt amb el tipus predominant GÁRAPI- una variant formativa *GARAPIO- que podria haver donat *Gárebi* (> *Garbi*). Com que tenim un saber tan imperfecte de les tenebres pre-romanes, això és possible (i que, essent en fi d'esdrúixol, πi se sonoritzés); com tampoc podem negar la possibilitat que el GARNAPIA de la Vendée fos una variant morfològica del mateix nom pre-romà que el nostre, amb l'addició d'un infix -N-; sense oblidar la possibilitat que en *Garnapi* hi hagués canvi de GARRAPI- per la diferenciació RR > rn exemplificada en *DECat* IV, 430 b44-431a1 i n. 12.

¹ Pok., *IEW* (50-51 i p. 1, 14 ss.); Weisgerber, *Spr. d. Festkeltten*, 51; Schnetz, *Z. f. ONfg.* I, 10 ss.; II, 71; III, 61 ss.; Krahe, *Glotta* xx, 58 ss.; Vincent, *Top. Fr.*, §§ 104, 322.

GARRIGA

LA GARRIGA, municipi del Vallès oriental, a la vall del Congost, a l'inici de la plana del Vallès, al peu del Montseny.¹

DOC. ANT. 1210: *La Garriga* (Miret, *TemplersH.*, 165); 1359: *Sent Steve de la Garriga* (*CoDoACA* XII, 13); 1462: *La Garriga* (RLR LXV, 89).

HOMÒNIMS I DERIVATS. *Sant Feliu de la Garriga*, antiga parròquia del municipi de Viladamat (Alt Empordà), al peu del puig de Segalar. *Doc. ant.* 1060: *Par. Sti. Felicis de Garriga apud Villam Amati* (*Mar-*